

Memòria d'activitats 2023

**Xarxa
Catalana** | **Hospitals
Sense Fum**

Salut/Agència de
Salut Pública de Catalunya

Salut/ **ICO**
Institut Català d'Oncologia

GLOBAL NETWORK
FOR TOBACCO FREE
HEALTHCARE SERVICES

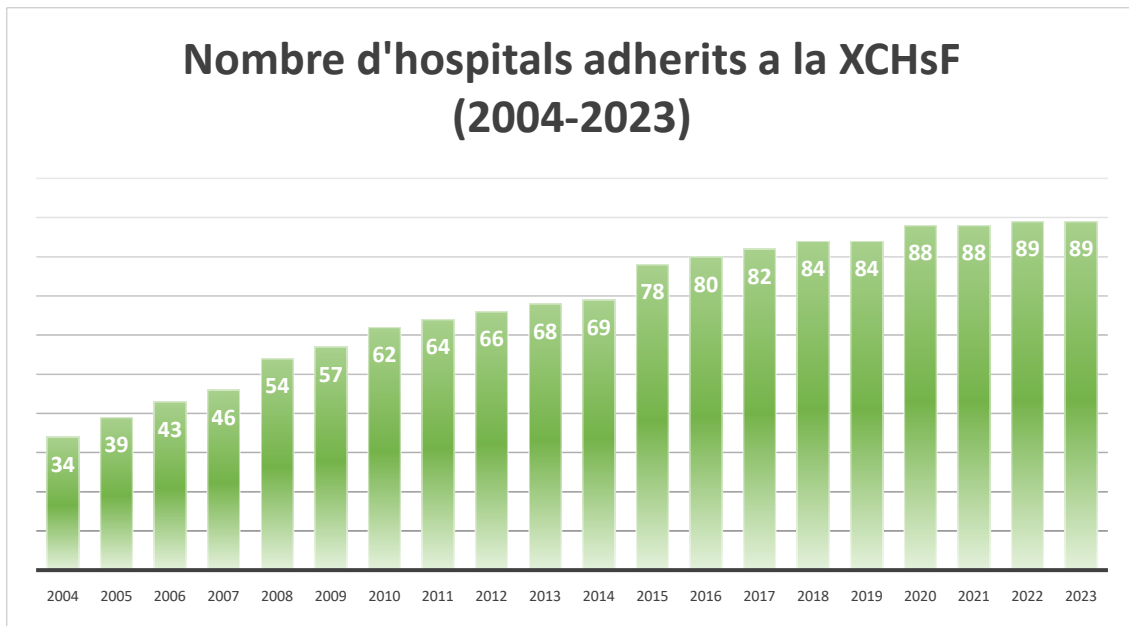
Índex

Índex.....	1
ESTAT ACTUAL DE LA XCHsF	2
<i>Hospitals per nivell d'acreditació</i>	3
ACTIVITATS 2023	5
<i>Avaluació de la prevalença del consum de tabac als hospitals</i>	5
<i>Avaluació de les activitats de control del tabac</i>	7
<i>Programes de Deshabitació Tabàquica</i>	8
<i>Grup de treball Tabac i Salut Mental</i>	11
<i>Pla de formació continuada en tabaquisme de la XCHsF</i>	11
<i>Curs Intervenció breu en tabaquisme</i>	11
<i>Curs d'abordatge del consum de tabac en pacients amb trastorn mental</i>	12
<i>Formació específica a distància</i>	12
<i>Coordinació general dels hospitals de la Xarxa</i>	14
<i>XXIV Setmana Sense Fum - Dia Mundial Sense Tabac</i>	16
<i>Calendari de la Xarxa</i>	17
<i>Trobada anual de la Xarxa</i>	18
<i>Global Network for Tobacco Free Healthcare Services</i>	19
<i>Altres iniciatives i col·laboracions</i>	21
<i>Participació al grup de treball de tabaquisme de la coordinadora de Centres d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències (CAS) de Catalunya</i>	21
<i>Jornades</i>	22

ESTAT ACTUAL DE LA XCHsF

Els centres que formen part de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum (XCHsF) són aquells que han signat conveni i s'han compromès a desplegar el projecte "Hospital sense Fum". A desembre del 2023, la Xarxa està formada per 89 hospitals i centres sanitaris catalans, la majoria d'ells del sistema públic català (SISCAT).

A la següent gràfica es pot apreciar l'evolució positiva del nombre d'hospitals des dels inicis de la Xarxa.

A continuació trobareu el llistat d'hospitals segons el seu nivell d'acreditació aconseguit a les darreres acreditacions del 2022. Les properes acreditacions es realitzaran durant el primer semestre del 2026 i avaluaran les accions implementades als hospitals durant el període del 2022 al 2025.

Hospitals per nivell d'acreditació

NO PRESENTAT

13

Fundació Hospital Sant Joan de Déu de Martorell
Fundació Sant Hospital (La Seu d'Urgell)
Hospital Comarcal Móra d'Ebre
Hospital de Cerdanya AECT-HC
Hospital de Tortosa Verge de la Cinta
Hospital Quironsalud del Vallès
Hospital Sant Antoni Abat
Hospital Sant Joan de Déu, Serveis Sociosanitaris
Hospital Universitari de Girona Dr. Josep Trueta
Hospital Universitari De la Santa Creu de Vic
Hospital-Residència Sant Camil
ICO Girona
Pius Hospital de Valls

NIVELL MEMBRE

14

SJD Terres de Lleida - Centre d'Almacelles
Centre Sociosanitari El Carme
Clínica Girona
Espitau Val d'Aran
Fundació Hospital de Sant Celoni
Hestia Duran i Reynals
Hospital Comarcal de Blanes
Hospital Comarcal de l'Alt Penedès
Hospital de l'Esperança. Parc de Salut Mar
Hospital del Vendrell
Hospital Municipal de Badalona
Hospital Sant Jaume de Calella
Hospital Sociosanitari Mutuam Güell
Hospital de la Santa Creu de Jesús-Tortosa

NIVELL BRONZE

32

Acadèmia Mariana - Llar Residència de Salut Mental
Centre Fòrum. Parc de Salut Mar
Fund. Pere Mata - Centre Sociosanitari Monterols
Fund. Pere Mata, Terres de l'Ebre
Hospital de Sant Andreu
Hospital de Sant Pau i Santa Tecla
Hospital Mare de Déu de la Mercè
Hospital Sagrat Cor de Martorell
Hospital Sant Joan de Déu Terres de Lleida

Hospital Sociosanitari de l'Hospitalet
Hospital Sociosanitari de Mollet
Hospital Sociosanitari Mutuam Girona
Hospital Universitari de Bellvitge
Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII
Hospital Universitari Mútua de Terrassa
Hospital Universitari Sagrat Cor
Centres Dr. Emili Mira i López. Parc de Salut Mar
Consorci SocioSanitari de Vilafranca
Fundació Hospital de Puigcerdà
Fundació Hospital Sant Jaume de Manlleu
Hospital Comarcal del Pallars
Hospital de Sant Joan Despí Moisès Broggi
Hospital de Sant Rafael
Hospital Dos de Maig
Hospital General de l'Hospitalet
Hospital Universitari Arnau de Vilanova
Parc Taulí Hospital Universitari
Hospital de Terrassa (CST)
Hospital Clínic – Seu Plató
Hospital Sant Joan de Déu Barcelona (Esplugues de Llobregat)
Hospital Universitari de Santa Maria de Lleida
Hospital Universitari de Vic - Osona Salut Mental - Clínica de Vic

NIVELL ARGENT

21

Centre Hospitalari, Althaia
Fundació Hospital de l'Esperit Sant
Fundació Hospital d'Olot i Comarcal de la Garrotxa
Hospital de Figueres
Hospital de Viladecans
Hospital Universitari General de Catalunya
Hospital Universitari Germans Trias i Pujol
Parc Hospitalari Martí i Julià
Parc Sanitari Sant Joan de Déu
Clínica Terres de l'Ebre
Hospital Clínic de Barcelona - Seu Maternitat
Hospital del Mar. Parc de Salut Mar
Hospital Universitari Sant Joan de Reus
ICO Badalona
Hospital Comarcal d'Amposta
Hospital de Campdevànol (Hospital Comarcal del Ripollès)
Hospital de Mataró
Hospital d'Igualada

Hospital de Traumatologia, Rehabilitació i Cremats Vall d'Hebron
Hospital General Vall d'Hebron
Hospital Infantil i Hospital de la Dona Vall d'Hebron

**NIVELL ARGENT,
MENCIO OR**

3

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau
Hospital de Palamós
Hospital Sant Joan de Déu, Althaia

NIVELL OR

6

Hospital de Mollet
Benito Menni CASM
Clínica Sant Josep, Althaia
Hospital Clínic de Barcelona
Hospital General de Granollers
ICO L'Hospitalet

ACTIVITATS 2023

Avaluació de la prevalença del consum de tabac als hospitals

Durant el 2023, un total d'11 hospitals de la Xarxa han realitzat l'enquesta de prevalença de consum de tabac entre els seus treballadors. A continuació es detallen els hospitals amb la corresponent prevalença de consum entre els treballadors:

- Hospital d'Igualada CSA – 21,2%
- Hospital Universitari Germans Trias i Pujol – 16,9%
- Hospital de Manlleu – 20,5%
- Hospital General de Vic – 23,9%
- Hospital Santa Creu de Vic – 17,7%
- Fundació Hospital de l'Esperit Sant – 21,1%
- Fundació Hospital d'Olot i Comarcal de la Garrotxa – 25,9%
- Hospital Comarcal de l'Alt Penedès – 18,8%
- Centre de Rehabilitació de Vilanova – 18,2%
- Hospital Sant Antoni Abat – 17,0%
- Hospital Residència Sant Camil – 28,1%

Els hospitals han rebut suport de la Xarxa per calcular la mostra necessària (escollint la mostra aleatòriament a partir dels registres de treballadors) i implementar l'enquesta a cada hospital segons la seva organització interna i recursos.

La Xarxa és l'encarregada de dur a terme tant la informatització i l'anàlisi de dades com l'informe corresponent amb els resultats més rellevants, en el qual es detalla la prevalença de consum de tabac entre els professionals i altres aspectes relacionats.

Paral·lelament, la Xarxa ha realitzat el seguiment d'aquells centres als que per periodicitat els correspon realitzar l'enquesta.

Mitjançant el software REDCap, s'han elaborat formularis en línia a mida per als centres als que correspon la realització de l'enquesta. El personal seleccionat a la mostra rep l'enllaç personalitzat i pot respondre l'enquesta online.

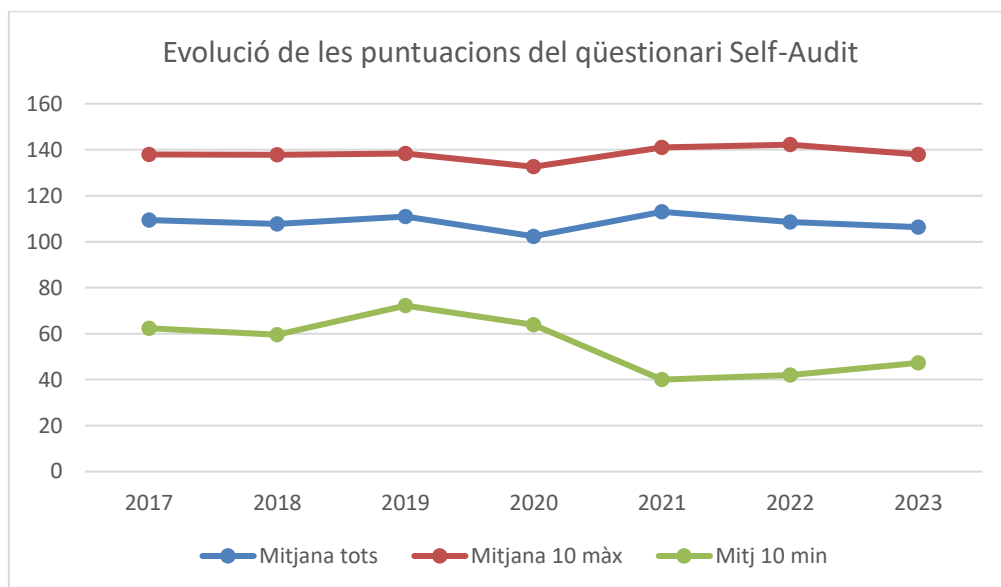
Per tal de poder realitzar el seguiment i poder fer els recordatoris adequats, la Xarxa realitza reunions d'assessorament durant tot el procés amb els responsables dels hospitals. Per mantenir la confidencialitat de les dades, les adreces electròniques recollides estan desvinculades de les respostes donades a l'enquesta.

També es posen a disposició dels hospitals diversos materials de suport que cada centre pot adaptar a la seva realitat (textos tipus sobre la realització de l'enquesta, correus de recordatori a les persones seleccionades, cartell infografia de suport).

Durant l'any 2023 hem estat treballant en trobar la millor solució que s'adapti a les necessitats de confidencialitat detectades. És per aquest motiu que s'ha vist afectada l'elaboració de les enquestes en aquest període. Un cop estigui resolt, es continuarà amb la dinàmica habitual de realització d'enquestes als centres que els hi correspongui realitzar-la.

Avaluació de les activitats de control del tabac

Durant l'any 2023, 70 dels 89 (78,7%) centres adherits a la Xarxa han puntuat de manera autoreportada les mesures de control del tabac implementades als seus hospitals mitjançant el qüestionari Self-Audit (SAQ). Amb l'objectiu de facilitar la seva realització, la Xarxa ha facilitat un enllaç personalitzat per a cada centre amb recordatoris periòdics a través del software RedCAP. També s'ha ofert el document de suport per a cadascuna de les puntuacions del SAQ, que afavoreix una puntuació més objectiva i fidel a la realitat.

La puntuació mitjana del SAQ del 2023, entre els centres que han respost aquest instrument, ha estat de 106,4 punts (sobre una puntuació màxima possible de 144 punts), amb un màxim de 142 punts i un mínim de 25 punts.

En comparació amb els darrers anys observem un lleuger descens de la puntuació. Com es pot veure a la figura, aquest descens afecta a la mitjana de la puntuació. S'observa una menor puntuació en els 10 centres amb puntuació més alta (138 al 2023 vs. 142,2 al 2022) i un lleuger augment en els 10 centres amb puntuacions més baixes (47,3 al 2023 vs. 42 al 2022), que no són significatives.

S'aprecia una disminució d'aquesta activitat sobretot en els centres on el projecte no estava consolidat i una represa de l'activitat normal després de la pandèmia en la majoria dels centres membres de la Xarxa.

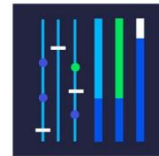

Programes de Deshabitució Tabàquica

Durant l'any 2023 s'ha fet intervenció pel consum de tabac a **24.506 pacients hospitalitzats**.

D'altra banda, s'han tractat **928 treballadors** en aquells centres on està implementat el programa PDT Treballadors.

La seva distribució per hospitals es mostra a continuació. Com es pot apreciar, hi ha una gran heterogeneïtat entre hospitals, àdhuc del mateix nivell assistencial i grandària. Per això, iniciarem el 2024 un estudi per conèixer els recursos assistencials utilitzats en cada hospital, tant per a promoure l'abstinència com els processos de cessació.

PDT
Pacients

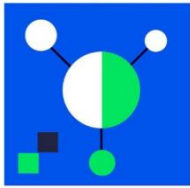

PDT
Treballadors

Hospital de Sant Joan Despí Moisès Broggi	170	5
Hospital General de l'Hospitalet	16	11
Hospital Dos de Maig	64	4
Hospital Sociosanitari de l'Hospitalet	2	2
Hospital Comarcal de Blanes	0	0
Hospital Sant Jaume de Calella	0	0
Centre Hospitalari (Althaia)	85	2
Hospital del Mar	408	33
Hospital de l'Esperança	53	7
Centre Dr. Emili Mira	111	11
Centre Fòrum	121	3
Hospital Universitari Sagrat Cor	36	0
Hospital Universitari General de Catalunya	18	0
Hospital Municipal de Badalona	0	0
Centre Sociosanitari El Carme	0	0
Hospital General de la Vall d'Hebron	671	78
Hospital Clínic- Seu Maternitat	0	2
Hospital Clínic de Barcelona	711	67
ICO L'Hospitalet	46	32
Hospital Comarcal del Pallars	4	0
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau	1036	41
Hospital Universitari Sant Joan de Reus	31	11
Hospital Clínic - Seu Plató	71	4
Hospital Universitari Germans Trias i Pujol	587	65
Hospital de Viladecans	82	5
Hospital Universitari Mútua de Terrassa	77	23

Fundació Hospital Sant Joan de Déu de Martorell	0	0
Hospital General de Granollers	207	25
Hospital de Sant Rafael	37	5
Hospital Universitari de Bellvitge	518	15
Hospital Sant Joan de Déu Barcelona (Esplugues)	7336	146
Fundació Hospital de l'Esperit Sant	136	16
Benito Menni CASM	596	54
Parc Taulí Hospital Universitari	825	41
Hospital de Mataró	7781	30
Hospital Universitari d'Igualada	717	19
Hospital Comarcal de l'Alt Penedès	0	1
Parc Hospitalari Martí i Julià	736	19
Clínica Girona	0	0
Fundació Hospital d'Olot i Comarcal de la Garrotxa	41	18
Hospital de Figueres	263	17
Hospital de Palamós	114	22
Hospital de Campdevàrol (Comarcal del Ripollès)	25	1
Hospital Universitari Arnau de Vilanova	-	25
Hospital Universitari de Santa Maria de Lleida	0	5
Consorci SocioSanitari de Vilafranca	0	0
Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII	43	4
Hospital de la Santa Creu de Jesús-Tortosa	0	0
Hospital de Tortosa Verge de la Cinta	56	24
Clínica Terres de l'Ebre	141	2
Pius Hospital de Valls	0	0
Hospital Comarcal d'Amposta	6	6
Hospital de Sant Pau i Santa Tecla	253	6
Hospital Sociosanitari Mutuam Güell	0	0
Hospital Sociosanitari Mutuam Girona	19	0
Hospital Sagrat Cor de Martorell	31	15
Hospital Mare de Déu de la Mercè	67	0
Hospital de Sant Andreu	37	6
Fundació Pere Mata Terres de l'Ebre	94	0
Centre Sociosanitari Monterols	27	0

→ Els centres que no consten en el llistat no han reportat la seva activitat o bé no tenen desplegat el programa.

Dotze hospitals participen al programa de deshabitució tabàquica en pacients ingressats en unitats de salut mental. L'Agència de Salut Pública de Catalunya aporta els fàrmacs necessaris per al desenvolupament d'aquest programa i es dispensen exclusivament a aquells pacients motivats per deixar de fumar i després de l'alta hospitalària.

PDT - sm

Des del seu inici al 2013, s'han inclòs en el programa PDT-SM 1047 pacients.

Durant l'any 2023 s'han inclòs **116 pacients**.

Des de l'inici del programa, l'any 2013, el número de pacients intervinguts amb subministrament de fàrmacs segons l'hospital és el següent:

<i>Hospital</i>	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Total
<i>Althaia</i>	1	2	5	15	NR	0	4	4	-	-	-	31
<i>Bellvitge</i>	3	8	2	2	14	7	0	0	-	-	-	36
<i>Clínic</i>	-	6	10	9	5	5	7	5	2	0	0	49
<i>Joan XXIII</i>	7	17	14	8	12	13	2	5	6	7	25	116
<i>Mataró</i>	4	4	4	0	3	2	2	1	NR	4	0	24
<i>Mútua Terrassa</i>	-	16	12	16	15	5	1	14	3	15	1	98
<i>Sant Pau</i>	9	25	44	43	47	47	41	26	29	39	29	379
<i>Vall d'Hebron</i>	-	5	2	0	5	4	2	5	2	2	3	30
<i>CSTerrassa</i>	-	2	2	4	NR	0	0	0	-	-	-	8
<i>Benito Menni</i>	-	2	7	15	9	16	12	9	2	13	56	141
<i>Santa Maria</i>	-	NR	NR	6	NR	0	0	0	-	-	-	6
<i>Mollet</i>	-	-	0	4	9	18	16	21	24	35	2	129
TOTAL	24	87	102	122	119	117	87	90	68	115	116	1047

Com s'observa en la taula anterior, l'activitat en alguns hospitals ha cessat o pràcticament és nul·la, amb només tres hospitals aplicant el PDT-sm. Per això, durant el 2024 es revisarà globalment el Programa per tornar a potenciar la seva prestació en els hospitals que han quedat amb menys activitat.

Grup de treball Tabac i Salut Mental

Durant l'any 2023 s'han celebrat dues reunions del grup, la primera en format telemàtic el 12 de maig i en format presencial el 27 d'octubre.

El dia 4 de maig de 2023 es va impartir el curs sobre intervenció en tabac i alcohol, de caràcter obligatori pels residents de primer any de salut mental de medicina, infermeria i psicologia. El curs ha estat impulsat per grup de treball i també son els membres del grup que fan de docents.

Se segueix treballant en el **projecte "Històries d'èxit"**, un recull d'experiències de pacients amb trastorns mentals que han aconseguit deixat de fumar.

Durant el decurs de l'any 2023 es van oferir les tres primeres edicions obertes a tothom del **curs on-line** elaborat pel grup: *Abordatge del consum de tabac en pacients amb trastorns mentals*. Es van esgotar totes les places ofertades.

Un cop acabat el projecte gran d'elaboració del curs on-line es consensuen els propers objectius del grup. Es decideix treballar en preparació de la Setmana sense Fum dirigida a l'àmbit de la salut mental. Es dividiran les activitats en accions dirigides als pacients, als professionals i al sistema/gestió.

Es va decidir buscar i involucrar al grup altres professionals de l'àmbit infantil/juvenil.

Pla de formació continuada en tabaquisme de la XCHsF

Curs Intervenció breu en tabaquisme

Formació en línia (asíncrona)

El curs de formació en línia "Intervenció breu en tabaquisme" proporciona una visió general sobre l'epidemiologia del tabac i les eines bàsiques sobre l'abordatge clínic del tabaquisme per a una intervenció efectiva en els pacients que fumen. Durant l'any 2023 s'han dut a terme quatre edicions, dues al llarg de cada semestre, arribant així a la 36a edició del curs des del seu llançament l'any 2014. Aquest curs va estar revisat i actualitzat al 2020, oferint una ampliació de continguts, actualització del disseny i dels recursos pedagògics gràcies, en part, a un cofinançament extern (projecte INSTRUcT del Programa ERASMUS+), que va permetre oferir el curs a la resta d'Espanya.

El curs inclou cinc mòduls amb pantalles interactives, exercicis i el visionat de cinc vídeos de casos pràctics que ajuden als professionals de la salut a posar en pràctica els coneixements teòrics adquirits. La durada del curs és de 16 hores i està acreditat amb 2,6 crèdits. Des de l'edició 28a del curs al mes de novembre de 2021 ja es va poder oferir en versió en català.

Resum de la participació:

33a edició (13 de març - 13 d'abril): 176 alumnes inscrits; finalitzats i aprovats: 146 (83,0%)

34a edició (12 de juny - 12 de juliol): 195 inscrits; finalitzats i aprovats: 168 (86,2%)

35a edició (18 de setembre - 18 d'octubre): 175 inscrits; finalitzats i aprovats: 156 (89,2%)

36a edició (23 de novembre - 23 desembre): 135 inscrits; finalitzats i aprovats: 106 (78,5%)

Resultats

Total hores de formació en format en línia asíncrona: 64 h (16h x 4 edicions)

Participació total: 681 alumnes inscrits, 576 (84,6%) l'han finalitzat i aprovat.

Curs d'abordatge del consum de tabac en pacients amb trastorn mental

Formació en línia (asíncrona)

L'objectiu d'aquest curs és el d'aprofundir en l'abordatge del tabaquisme en persones amb trastorns mentals. Aquest curs s'ofereix des del 2020 i ha estat elaborat pel grup de treball de Tabac i Salut Mental de la XCHsF.

El contingut del curs consta de parts teòriques, amb exercicis pràctics i vídeos sobre com portar a terme diferents aspectes de la intervenció i d'altres amb reflexions de diferents experts. D'altra banda, el mòdul final comprèn casos pràctics a mode d'exemple per tal d'aprendre maneres d'abordatge òptimes derivades de situacions específiques de la pràctica clínica.

Durant el 2023 s'han realitzat 3 edicions. A continuació detallem el resum de la participació:

2a edició (11 d'abril - 11 de maig): 121 inscrits; finalitzats i aprovats: 119 (98,3%)

3a edició (22 de maig - 22 de juny): 168 inscrits; finalitzats i aprovats: 149 (88,7%)

4a edició (23 d'octubre - 23 de novembre): 138 inscrits; finalitzats i aprovats: 74 (53,6%)

Resultats

Total hores de formació en format en línia asíncrona: 60 h (20h x 3 edicions)

Participació total: 427 alumnes inscrits, 342 (80,1%) l'han finalitzat i aprovat.

Formació específica a distància

Formació en línia síncrona

Durant l'any 2023 s'ha continuat amb la modalitat telemàtica síncrona per als cursos que inicialment es duïen a terme en format presencial. S'han realitzat quatre cursos de nivell intermedi i avançat, els quals permeten adquirir i potenciar coneixements i habilitats més específics en l'abordatge del tabaquisme, segons les necessitats en la pràctica clínica i la demanda dels professionals.

Estratègies per a la prevenció de recaigudes en tabaquisme (5 hores)

Docent: Antoni Baena

Dates: 12 i 26 d'abril del 2023 de 14:00h a 16:30h

Participació total:

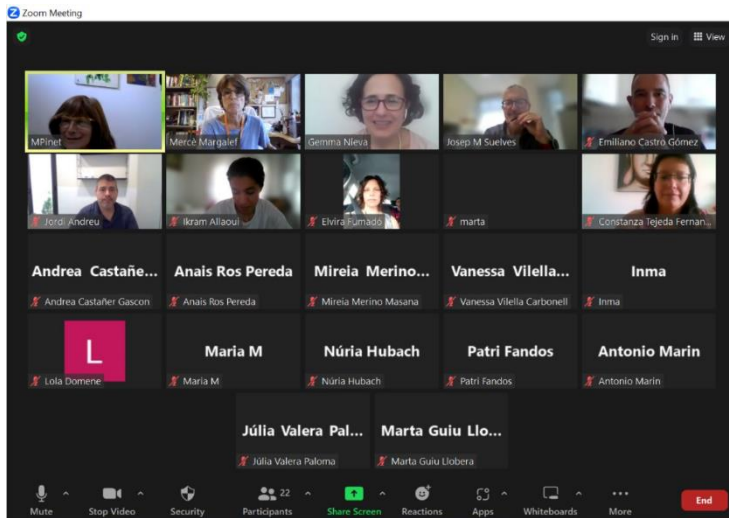
16 professionals

Xarxa Catalana | Hospitals Sense Fum | Salut/ | ICO Institut Català d'Oncologia

Estratègies per a la prevenció de recaigudes en tabaquisme

2023

Nivell intermedi

Abordatge en l'atenció al pacient fumador amb trastorn mental (6 hores)

Docents: Gemma Nieva, Cristina Pinet i Josep M. Suelves

Dates: 27 de setembre i 5 d'octubre del 2023 de 14:00h a 17:00h

Participació total: 20 professionals

Abordatge de l'atenció al pacient fumador dual de cànnabis i tabac (5 hores)

Docents: Cristina Pinet i F. Xavier Roca

Dates: 19 i 26 d'octubre de 2023 de 14:30h a 17:00h

Participació total: 29 professionals

Farmacología y neurobiología de la adicción a tabaco y cannabis

Ideas clave

- Nicotina y THC principales compuestos psicoactivos
- Potenciación del refuerzo, mayor rapidez de producir adicción
- La forma de uso combinada atenúa los efectos adversos de cada uno de ellos

BASES MOTIVACIONALES PER AJUDAR A DEIXAR DE FUMAR

Xarxa Catalana Hospitals Sense Fum

Hospital del Mar Barcelona

Dra. Francina Fonseca
Novembre 2023

Bases motivacionals per ajudar a deixar de fumar (5 hores)

Docent: Francina Fonseca

Dates: 14 i 21 de novembre de 2023 de 14:30h a 17:00h

Participació total: 21 professionals

Resultats

Total hores impartides en format telemàtica sincrònica: 21 h.

Participació total:

86 professionals

Participació per col·lectiu professional:

Infermeria: 46 (53%)

Mèdic: 13 (15%)

Psicologia: 4 (4,6%)

Altres professions sanitàries: 23 (27%)

Tipus de centre:

Hospitals: 51 (59,3%)

Atenció Primària: 18 (21%)

Centres de Salut Mental (CAS, CSMA): 16 (18,6%)

Nivell de satisfacció amb el format telemàtic – ZOOM (molt, bastant, poc, gens):

Molt: 67,1%; Bastant 27,8%; Poc: 5,1%

Nivell de satisfacció amb els docents (metodologia, coneixement del tema, exposicions clares, foment de la participació i material actualitzat):

Molt: 80,7%; Bastant: 18,3%

Nivell de satisfacció global amb els cursos (de 0 a 10):

Puntuació 9-10: 63,5%; 7-8: 33,4%

Podeu consultar els cursos de la Xarxa en [aquest enllaç de l'apartat de formació del web de la Xarxa](#).

Coordinació general dels hospitals de la Xarxa

Les diverses activitats i aspectes relacionats amb els projectes *sense fum* dels centres de la Xarxa han estat seguits i coordinats de manera continuada, tant a través de reunions per vídeo-trucades com per correu electrònic.

En aquells centres en els quals hi ha hagut canvi de referent del projecte, o bé que han mostrat interès a formar part de la Xarxa, s'han realitzat reunions

d'informació i assessorament amb la finalitat de donar a conèixer el que representa ser membre de la Xarxa, què se'ls pots oferir, quin és el procés d'adhesió, així com la metodologia i les

activitats a emprendre per començar i fer el seguiment del Projecte sense Fum en els seus centres.

Els centres que han rebut aquestes assessories tècniques reglades al llarg del 2023 han estat:

CENTRE	DATA	Tipus de reunió
Hospital Clínic	30/1/2023	Online
Fundació Hospital Sant Joan de Déu de Martorell	9/2/2023	Online
Hospital de Terrassa (CST)	23/2/2023	Online
ConSORCI Sanitari del Garraf	5/5/2023	Online
Hospital de Sant Pau	15/5/2023	Online
Hospital de Cerdanya AECT-HC	23/5/2024	Online
ConSORCI Sanitari Integral	27/6/2023	Telefònica
Vall d'Hebron	15/9/2023	Presencial
Fundació Pere Mata Terres de l'Ebre	10/10/2023	Online
Hospital del Vendrell	6/11/2023	Presencial

A banda, l'activitat d'assessorament amb gran part dels hospitals ha estat a través de correus electrònics específics sobre temàtica relacionada amb implementació d'accions concretes als centres, realització de les activitats del projecte Hospital sense fum (SelfAudit, enquestes, SSF, projectes concrets despleats als hospitals, etc), consultes sobre la normativa a aplicar, etc.

Pel que fa al web de la Xarxa, es realitza una actualització constant, incloent un seguit de notícies rellevants i d'interès pels hospitals, posant al dia la informació dels cursos, els materials, les dades dels hospitals, etc.

D'altra banda, també s'utilitza habitualment Twitter a través del compte de la Xarxa @XarxaCHsF per a informar els hospitals de les notícies més recents relacionades amb el control del tabac en els hospitals.

XXIV Setmana Sense Fum - Dia Mundial Sense Tabac

El [Dia Mundial Sense Tabac](#) se celebra a tot el món el 31 de maig de cada any promogut per l'Organització Mundial de la Salut (OMS). En aquest context, la Xarxa dona suport a la promoció de polítiques eficaces per reduir el consum de tabac. Els centres adherits a la Xarxa col·laboren en aquesta cita anual conscienciant i informant a la ciutadania dels riscos que el consum de tabac comporta per a la salut, del es millores per a la salut si es deixa de fumar i de les possibilitats per deixar-ho.

Com cada any, la Xarxa s'ha implicat amb d'altres entitats en l'organització de la XXIV Setmana Sense Fum (SSF), del 25 al 31 de maig.

La [Setmana Sense Fum](#) és una iniciativa originària de la Sociedad Española de Medicina Familiar y Comunitària (semFYC), que coordina el Programa Atenció Primària Sense Fum a Catalunya, en el context de SumaSalut (AIFICC, CAMFiC i ASPCAT) i la participació activa de la Xarxa des de la 1a edició, i que s'organitza amb diverses entitats i organitzacions relacionades amb la campanya. El lema de l'edició de 2023 va ser "Millor el moviment que no el fum o el vapeig". El grup organitzador encoratjà a fer-lo extensiu i a fer accions individuals o col·lectives.

L'objectiu de la Setmana Sense Fum és sensibilitzar la població de la importància que té per a la salut el fet de no iniciar-se, abandonar el consum de tabac i poder gaudir

d'un ambient lliure de fum i de residus del tabac. La setmana Sense Fum és una de les eines amb què cada any fem realitat el nostre compromís per promoure conductes saludables, tant per a infants i adolescents, com per a persones adultes.

La Xarxa està implicada en l'organització d'aquest esdeveniment des del seu origen i amb la voluntat d'incloure tants dels seus centres com sigui possible.

S'ha adreçat als hospitals al web de la XXIV SSF on hi havien propostes d'activitats i materials específics, així com altres materials sobre tabaquisme.

Com cada any, una activitat d'aquesta SSF ha estat una enquesta per conèixer l'opinió de la població general sobre temes de tabaquisme. Es va encoratjar als hospitals a fer difusió d'aquesta enquesta i a realitzar-la, tant als professionals sanitaris com entre els usuaris dels hospitals.

Un cop finalitzada la SSF es va demanar als hospitals de la Xarxa que emplenessin un formulari al web de recollida de les activitats realitzades, per tal d'analitzar l'impacte. D'altra banda, com cada any, s'ha assessorat i orientat als hospitals respecte al Dia Mundial sense Tabac, el lema de l'OMS i les activitats que s'han dut a terme en anteriors ocasions.

El recull de les accions desenvolupades als centres al [2023 es pot consultar aquí](#).

Calendari de la Xarxa

Com cada any des del 2009, la Xarxa ha elaborat i lliurat el calendari de paret en format pòster als diferents hospitals. També s'ha posat a disposició el calendari [en format PDF descarregable](#) des del web de la Xarxa.

El lema del calendari del 2023 ha estat: *Els passos importants es fan millor acompanyats. T'ajudem a deixar de fumar.*

A banda de l'ús propi del calendari, aquest recurs facilita la visibilitat del projecte als centres sanitaris i és ben rebut pels professionals. Com en anys anteriors, també s'ha posat a disposició dels professionals dels centres d'Atenció Primària.

La col·lecció completa de calendaris la trobeu disponible al web de la Xarxa [en aquest enllaç](#).

Trobada anual de la Xarxa

XXI Trobada anual de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum

Divendres, 1 de desembre de 2023

Edifici Salvany
Agència de Salut Pública de Catalunya
C. Roc Boronat, 81-95. Barcelona

Xarxa Catalana | Hospitals Sense Fum

Salut/ICO
Agència de Salut Pública de Catalunya

9:30h – Inauguració
Ana Bocio, Subdirectora general de Promoció de la Salut, Agència de Salut Pública de Catalunya

10:00h – Presentació de la Trobada
Esteve Fernández, Coordinador de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum, Cap de la Unitat de Control del Tabac Institut Català d'Oncologia / IDIBELL

10:15h – Balanç de la Xarxa
Montse Ballbè i Laura Antón - Coordinadores tècniques de la Xarxa, Institut Català d'Oncologia

10:45h – El camí cap a l'Or, repte aconseguit
Modera: Esteve Fernández
Althaia | Lidia Rubio, Comissió Hospital sense Fum
Hospital Clínic | Victòria Olivé, Servei de Salut Laboral, Comissió Hospital sense Fum

11:15h – Descans

11:45h – Experiències dels hospitals
Modera: Josep Maria Suelves, Cap del Servei de Prevenció i Control del Tabaquisme i de les Lesions, Agència de Salut Pública de Catalunya
Hospital d'Olot | Maribel Llamas, Servei de Prevenció de Riscos Laborals – Creant xarxa a la comarca
Hospital del Mar | Consolet Serra, Servei de Salut Laboral – Programa La Mar de Saludable
Hospital de Palamós | Mari Cruz Rodríguez, Servei de Prevenció de Riscos Laborals – Reactivant el projecte Hospital sense Fum
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau | Mre Teresa Puig, Servei d'Epidemiologia Clínica i Salut Pública – Implicació dels residents i estudiants en el projecte Hospital sense Fum

12:45h – Intel·ligència artificial i futur dels hospitals
Antoni Baena, Estudis de Ciències de la Salut, Universitat Oberta de Catalunya

13:30h – Cloenda
Carmen Cabezas, Secretària de Salut Pública de la Generalitat de Catalunya

L'1 de desembre va tenir lloc la XXI Trobada anual de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum (XCHSF) a l'Agència de Salut Pública de Catalunya, en la que vam poder comptar amb la participació d'una bona part dels hospitals que la conformen.

Ana Bocio, Subdirectora general de Promoció de la Salut de l'ASPCAT, va donar la benvinguda als assistents amb un missatge engrescador per continuar la tasca del control

del tabac des dels hospitals. La presentació de la Trobada va anar a càrrec del coordinador de la Xarxa, Esteve Fernández, de l'Institut Català d'Oncologia (ICO).

Tot seguit, Montse Ballbè i Laura Antón, coordinadores tècniques de la Xarxa, van fer [balanç de les accions realitzades](#) pel que fa als programes desplegats, la formació realitzada, els materials disponibles, etc.

Posteriorment, Victòria Olivé, de l'Hospital Clínic i Lidia Rubio, d'Althaia, sota el títol *El camí cap a l'Or, repte aconseguit*, van dialogar amb Esteve Fernández al voltant de l'acreditació internacional renovada recentment i les fites que han anat assolint en aquest camí.

Després del descans, es va introduir la taula d'experiències dels hospitals, de la mà de Josep M Suelves, Cap del Servei de Prevenció i Control del Tabaquisme i de les Lesions de l'ASPCAT. Amb quatre hospitals va poder compartir les diverses activitats que han desplegat darrerament, i van ser:

Maribel Llamas, del Servei de Prevenció de Riscos Laborals de l'Hospital d'Olot sota el títol [Creant xarxa a la comarca](#), explicant com ha estat l'experiència de seguiment des de les farmàcies per a aquells

pacients que volen seguir el tractament un cop donats d'alta.

Consol Serra, del Servei de Salut Laboral de l'Hospital del Mar, va presentar el [Programa La Mar de Saludable!](#) On va compartir com han incorporat activitats de promoció de la salut entre els treballadors del Parc Salut Mar.

Mari Cruz Rodríguez, del Servei de Prevenció de Riscos Laborals de l'Hospital de Palamós, amb el títol [Reactivant el projecte Hospital sense Fum](#), va presentar les diverses actuacions que han dut a terme per tal d'anar millorant progressivament fins a acreditar-se amb el nivell Argent, menció Or i plantejar-se presentar-se al nivell Or.

Finalment, Mª Teresa Puig, del Servei d'Epidemiologia Clínica i Salut Pública de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, amb el títol [Implicació dels residents i estudiants en el projecte Hospital sense Fum](#), va compartir totes les actuacions que han implementat tenint com a focus principal la intervenció i avaluació en residents i estudiants.

Tot seguit, Antoni Baena, Director del Màster Universitari en Salut Digital (eHealth) de la UOC, va presentar [Intel·ligència Artificial i futur dels hospitals](#), per ajudar a pensar sobre el futur que ens espera i els beneficis i entrebancs a l'hora de fer servir aquesta eina en el dia a dia en l'activitat hospitalària i de control del tabaquisme.

Per acabar, Carmen Cabezas, Secretària de Salut Pública de la Generalitat de Catalunya va cloure l'acte amb reflexions per endur-se cap a casa i donant un impuls a la tasca que realitzem des dels hospitals en els projectes Hospital sense fum.

Carmen Cabezas i Esteve Fernández van agrair tota la feina i implicació dels participants i assistents a la Trobada, així com els que no van poder assistir-hi, per no defallir en la tasca de control del tabaquisme des dels nostres centres amb la coordinació de la Xarxa.

Us emplacem a retrobar-nos durant la propera Trobada!

Global Network for Tobacco Free Healthcare Services

La Global Network for Tobacco Free Healthcare Services (GNTH) és una xarxa internacional que té per objectiu el desenvolupament d'una estratègia comuna entre els serveis d'atenció a la salut que treballen en la prevenció i control del tabaquisme a tot el món. La Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum treballa en estreta relació amb la GNTH. Durant el 2023, Laura Antón, com a membre de la junta d'aquesta organització (vice-presidenta) ha participat periòdicament en les videoconferències de seguiment del Board. A més a més, ha col·laborat en diversos grups de treball per donar resposta als objectius proposats al pla estratègic i ha fet de nexa de la Xarxa Catalana amb la Global Network, incloent el tutelatge als centres catalans que volen optar al Gold Forum.

CATALAN NETWORK OF SMOKE-FREE HOSPITALS - Catalonia, Spain
Activities 2022

Catalan Network - at local level:

- 20th Annual meeting of the members of the Catalan Network – Accreditation of the members.
- Launch of the 'No Tobacco Week' activities and edition of the activity report.
- Recycling butts initiative - "Moving away tobacco from hospitals" campaign.

Working group of Tobacco and Mental Health:

- Launch of the new online course 'Addressing tobacco use in patients with mental disorders'.
- VI Conference on Tobacco and Mental Health – more than 140 attendees.
- Publication of the article 'Training mental health residents in tobacco and alcohol'.

Catalan Network - at international level:

- The Catalan Network is part of the Tobacco Control Unit, WHO Collaborating Centre on Tobacco Control.
- Publication of several scientific articles after research projects – ISCI_SEC.
- Three Catalan candidates received the Gold Forum accreditation.
- Collaboration in the Gold Forum process with several Jury members.
- Board member of the GNTH.

GLOBAL NETWORK FOR TOBACCO FREE HEALTHCARE SERVICES
Xarxa Catalana Hospitals Sense Fum

CATALAN NETWORK OF SMOKE-FREE HOSPITALS - Catalonia, Spain
Planning activities for 2023

- ✓ Elaboration of recommendations for each member after the Accreditations, according to their areas of improvement.
- ✓ Spanish translation of the *online course* 'Addressing tobacco use in patients with mental disorders'.
- ✓ Update of the Catalan Network *website*.
- ✓ Support to the *Catalan candidates* during the GNTH Gold process.
- ✓ Collaboration in the Tobacco Control Unit / ICO *research projects*.
- ✓ Elaboration of *support materials* for the coordinators of the Catalan Network.

GLOBAL NETWORK FOR TOBACCO FREE HEALTHCARE SERVICES
Xarxa Catalana Hospitals Sense Fum

GNTH GA 2023 – 2nd June

Com a activitat anual, la Xarxa va participar en la General Assembly realitzada el 2 de juny a Dublín amb la representació de Laura Antón, on es van presentar les activitats dutes a terme des de la XChSF i es van compartir els projectes de futur.

D'altra banda, el procés d'acreditació internacional *Gold Forum process* ha comptat també amb la participació de la Laura Antón com a membre del jurat d'aquest procés, juntament amb experts col·laboradors de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum ja acreditats en anteriors edicions d'aquest reconeixement. Aquesta col·laboració permet contribuir en el treball del grup d'experts internacionals sobre les polítiques de control del consum de tabac i avaluar els diversos projectes d'*hospital sense fum* presentats pels hospitals candidats a ser acreditats com a nivell OR. Al 2023, dos centres de la Xarxa Catalana han obtingut la re-acreditació del nivell Or: l'Hospital Clínic de Barcelona i Althaia, Xarxa Assistencial Universitària de Manresa.

Com a candidats, van tenir l'oportunitat de presentar els seus projectes durant la Gold Forum Conference que va tenir lloc a Viena el 20 de setembre, en un acte híbrid. Durant la segona part de la conferència es van presentar els hospitals acreditats amb el nivell Or d'enguany i se'ls hi va fer entrega del guardó i el diploma acreditatiu. A més dels hospitals catalans, també van rebre o renovat aquesta acreditació vuit centres taiwanesos, un coreà i un austríac. Podeu veure els

vídeos, les presentacions i les fotos de tots els centres presentats en aquesta edició del Gold Forum [en el següent enllaç](#).

Els dos nous hospitals catalans s'adhereixen als 67 hospitals d'arreu del món (8 d'ells a Catalunya) acreditats amb l'Or internacional.

Althaia, entre els assistents a la Cerimònia d'entrega dels certificats Gold Forum. Viena, 20 de setembre.

Entrega del guardó acreditatiu per part de la coordinació de la Xarxa Catalana. Hospital Clínic, Barcelona.

Per a assolir el 'nivell or' els hospitals han de demostrar la implementació de polítiques de control del tabac d'acord amb els exigents estàndards de la Global Network for Tobacco Free Healthcare Services. Els projectes son avaluats per un jurat internacional amb àmplia experiència en aquesta acreditació.

Enhorabona per aquest reconeixement als centres acreditats!

Altres iniciatives i col·laboracions

Participació al grup de treball de tabaquisme de la coordinadora de Centres d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències (CAS) de Catalunya

Des de 2006, Montse Ballbè, com a representant de la Xarxa, participa activament en aquest grup de treball dirigit a l'estudi i divulgació del tabaquisme en la població atesa als CAS de Catalunya i que presenta altres trastorns per consum de substàncies. El grup està liderat des del CAS de l'Hospital de Sant Pau (Cristina Pinet).

Durant l'any 2023 s'han realitzat diverses reunions telemàtiques i s'ha acabat d'escriure un manuscrit sobre l'afectació de la pandèmia del COVID-19 en el curs del tractament del tabaquisme en diversos CAS de Catalunya.

Actualment s'està començant el treball de camp d'un estudi sobre l'ús de la citisina/citisiniclina per deixar de fumar en pacients amb trastorns mentals o en tractament del consum d'altres substàncies.

Jornades

Jornada Sanitat Sense Fum. Departament de Salut de Castelló. Centre de Salut Pública de Castelló. Hospital General Universitari de Castelló. 22 març de 2023, híbrid – participació online.

Ponència: Antón L. Conferència Inaugural: Xarxa Catalana d'Hospitals sense fum. Punts clau del treball en xarxa.

9th European Conference on Tobacco or Health (ECToH) | XIII CNPT Annual Congress. 26-28 abril de 2023, Madrid.

Ponència: Ballbè M. People with mental diseases who smoke: The double stigma.

Presentació pòster:

Margalef M. "Moving Away Tobacco": an intervention to extend smoke-free spaces beyond hospital campus.

Mercader C. Tobacco in Outpatient Mental Health Services: identification of unmet needs.

Antón L. Impact of the Spanish tobacco control legislation in mental health: a decade of progress in Catalonia.

XIII Jornada de la Societat Catalana d'atenció i tractament del consum de tabac (SCATT). 19 de maig de 2023, Hospital de la Vall d'Hebron, Barcelona.

Presentació pòster: Mercader C, Antón L, Castellano Y, Suelves JM, Saltó E, Gual A, Fernández E, Ballbè M. Estratègies de control del tabac a les unitats de salut mental ambulatoris: identificació de necessitats no cobertes

I Jornada Hospital sense Fum – Hospital Universitari Germans Trias i Pujol. 22 de maig de 2023.

Conferència inaugural: Fernández E. Reptes pel control del tabac al segle XXI.

Assistents: Ballbè M, Mercader C, Margalef M, Antón L.

Annual SRNT Conference. (The Society for Research on Nicotine & Tobacco – Europe), 11-13 de setembre de 2023, Londres

Comunicació oral: Antón L. Tobacco control in mental health wards: a decade of progress in Catalonia

Presentació pòster: Ballbè M. Impact of the Spanish Tobacco Legislation on air quality in mental health wards in Catalonia

Global Network Conference & GOLD FORUM Event 2023. 20 de setembre de 2023. Viena.

Assistents: Antón L, en qualitat de vici-presidenta.

14a Jornada Anual sobre Addiccions. 24 de novembre de 2023. Hospital Universitari de la Santa Creu i Sant Pau, Barcelona.

Assistents: Ballbè M i Antón L.

XXI Trobada de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum, 1 de desembre de 2023. Agència de Salut Pública de Catalunya, Ed. Salvany (Barcelona).

Ponència: Antón L i Ballbè M. Balanç de la Xarxa.

Xarxa Catalana | Hospitals Sense Fum

Unitat de Control del Tabac

Centre Col·laborador de l'OMS per al Control del Tabac

Institut Català d'Oncologia, l'Hospitalet

Avinguda Granvia de l'Hospitalet, 199-203
08908 L'Hospitalet de Llobregat – Barcelona
Tel: 93 260 73 57

Responsable:

Esteve Fernández

Coordinació:

Laura Antón / Montse Ballbè

Col·laboradores:

Yolanda Castellano / Mercè Margalef / Clara Mercader